

Przygotowanie pasz do skarmiania

Przygotowanie pasz do skarmiania polega na poddaniu ich zabiegom fizycznym, biologicznym lub chemicznym, aby:

- **zwiększyć ich strawność,**
- **poprawić właściwości smakowe i dietetyczne,**
- **zmniejszyć zużycie energii na procesy żucia,**
- **zniszczyć związki toksyczne oraz szkodliwe drobnoustroje,**
- **ułatwić pobieranie paszy.**

W przygotowania pasz do skarmiania najważniejsze i konieczne jest **oczyszczanie**. W zależności od rodzaju pasz, czyści się je przez **mycie** (okopowe), **otrząsanie** (liście) lub **przewiewanie** (ziarna i nasiona).

Wiele pasz wymaga przed skarmieniem **rozdrobienia**.

Rozdrabnianie pasz

Rodzaj rozdrabniania	Zastosowane maszyny/urządzenia	Otrzymany produkt - przeznaczenie
Gniecenie	Gniotowniki	Płatki - stosowane w żywieniu koni i bydła, gniecione, parowane okopowe dla świń i drobiu
Śrutowanie	Śrutowniki, rozdrabniacze bijakowe	Śruty - prawie wszystkie gatunki zwierząt gospodarskich
Mielenie	Mlewniki, młynki	Mąki lub mączki - dla zwierząt młodych
Siekanie	Siekacze, rozdrabniacze bijakowe	Posiekane okopowe dla przeżuwaczy, koni, świń i drobiu
Cięcie na sieczkę	Sieczkarnie	Sieczka - dla przeżuwaczy powinna mieć długość 3-5 cm, a dla koni - 2-2,5 cm

Pasze powinny być **mieszane**. Mieszanki dają bowiem lepsze wyniki produkcyjne niż pasze skarmiane oddzielnie. Bardziej smakują zwierzętom i są bardziej wyjadane. Do mieszania stosuje się specjalne mieszalniki lub wozy paszowe. Można w nich przygotowywać mieszanki stałe, płynne i półpłynne. Mieszanie pasz często stosowane jest w tzw. *żywieniu programowanym*.

Aby zapewnić równomierny skład poszczególnych komponentów pasz, stosuje się ich **granulowanie** lub **brykietowanie**. Pasze brykietowane i granulowane produkowane są w profesjonalnych wytwórniach. Granulat może być różnej wielkości, zależnie od przeznaczenia. Dobre efekty produkcyjne daje stosowanie granulowanych lub brykietowanych pasz objętościowych suchych w żywieniu przeżuwaczy. Granulat dłużej pozostaje w żwaczu i dłużej podlega działaniu żyjącej w nim mikroflory, co zwiększa wykorzystanie paszy.

Zwilżaniu poddaje się przede wszystkim pasze sypkie, aby zmniejszyć ich pylistość i ułatwić mieszanie. Moczy się także pasze bardzo pęczniejące, aby unikać wzdęć u zwierząt. Pasze zwykle moczy się w ciepłej lub zimnej wodzie, w takiej jej ilości, jaką pasza zdoła wchłonąć. Wodę wykorzystuje się też do **ługowania** pasz. Zazwyczaj ługowane są nasiona łubinu gorzkiego w celu znacznego obniżenia w nich poziomu trujących alkaloidów (lupininy, sparteiny). Obecnie ługowanie jest stosowane sporadycznie.

Gotowanie i **parowanie** pasz ma na celu **zwiększenie strawności** niektórych składników, **zmiękczenie**, **poprawienie smaku** lub **usunięcie szkodliwych właściwości** (solanina w ziemniakach). **Parowanie** ziemniaków ma szczególne znaczenie w gospodarstwach ekologicznych w żywieniu drobiu i świń, a także przy sporządzaniu z nich kiszonki. **Gotowanie** wykorzystuje się często w przygotowaniu **pasz dietetycznych** dla zwierząt chorych, młodych lub w złej kondycji (makuchy, śruta lniana, otręby, lub ziarna i nasiona).

Niektóre pasze, zwłaszcza stosowane w żywieniu zwierząt bardzo młodych, które dopiero uczą się pobierania pasz stałych, poddaje się **prażeniu**. Zabieg ten **poprawia strawność i smakowość**, a dzięki niemu pasze nabierają właściwości odkażających.

W żywieniu zimowym drobiu nieśnego można stosować **podkiełkowane** ziarno zbóż. Zwiększa to nieśność kur i stopień zapłodnienia jaj wylęgowych, ponieważ w podkiełkowanym ziarnie wzrasta zawartość witaminy E. Skarmia się ziarno świeżo podkiełkowane, gdy kielki osiągną długość 2-3 cm. Podkiełkowywaniu poddaje się najczęściej **ziarno owsa i jęczmienia**.